

Сдружение, вписано в РЮЛНЦ
на Р България
ЕИК 176964109
Седалище и адрес на управление:
гр. Варна, ул. "Охрид" N 24-26, ет.1
office@bhsaceu.eu

Асоциация, вписана в Регистру
на юридическите лица с неограничена
отговорност на Р България, CUI 176964109
Седище и адрес на управление:
Мун. Варна, стр. "Охрид" N 24-26, етаж 1
office@bhsaceu.eu

MINUTA

Întâlnirea Focus Group 5 al BLSAC – 28 Septembrie 2023 Subiect: "Опортунитăți și nevoi de decarbonizare în Marea Neagră"

Pe 28 septembrie 2023, a avut loc o întâlnire a Focus grupului 5 al BLSAC, în format online, pe platforma Zoom, cu tema „Опортунитăți și nevoi de decarbonizare în Marea Neagră”.

Dintre membrii BLSAC, la întâlnire au fost prezenți reprezentanți ai: Asociația Producătorilor de Produse din Pește - "BG Fish", Fundația "Institutul de Modernizare Ecologică", Organizația de producători „Scoicile de la Marea Neagră”, Asociația "MENA", ONG Mare Nostrum, Asociația "RO-PESCADOR", Asociația "Ivan Patzaichin- Mila 23", Asociația "Identități Deltaice", Asociația de pescari Golovița.

Invitați care au participat la întâlnire: domnul Stoyan Kotov de la Direcția Afaceri Maritime și Pescuit din cadrul Ministerului Agriculturii din Bulgaria, doamna Ancuta Kazimirovicz - ANPA, București, doamna Petya Dzhendova-Spasova - expert șef în Direcția „Managementul Pescuitului” și conservarea resurselor piscicole” EАFA, Burgas.

Întâlnirea a fost deschisă de Președintele BLSAC, domnul Daniel Buhai și condusă de domnul Yordan Gospodinov.

Urmează o prezentare a doamnei Mihaela Mirea pe tema: „Опортунитăți și nevoi de decarbonizare în Marea Neagră”. Pe 21 februarie 2023, CE a publicat strategia pentru tranziția energetică a sectorului pescuitului și acvaculturii din UE, care își propune să aplice tehnologii și practici inovatoare pentru tranziția energetică; să creeze un cadru de reglementare și financiar pentru pescuit adecvat pentru tranziția energetică; să identifice și să abordeze provocările și barierele din calea tranziției energetice, precum și să permită tranziția energetică a sectorului pescuitului prin crearea de platforme și studii.

Principalele obiective ale strategiei sunt:

- consolidarea performanței socioeconomice și a rezilienței sectorului pescuitului și acvaculturii din UE;
- atingerea obiectivelor PCP de a se asigura că pescuitul în UE este durabil din punct de vedere social, economic și ecologic;

- realizarea unui sector de acvacultură durabil, neutru din punct de vedere climatic și competitiv, în conformitate cu obiectivele stabilite în orientările privind acvacultura, adoptate de Comisie în mai 2021;
și
- asigurarea faptului că sectorul contribuie la ambițiile UE privind clima, biodiversitatea, sănătatea și reducerea poluării pentru 2030 și 2050 și poate profita de oportunitățile de piață rezultate.

Strategia prevede utilizarea următoarelor tehnologii și practici inovatoare pentru tranziția energetică, pentru a îmbunătăți eficiența energetică:

- trecerea la angrenaje cu o forță de tracțiune mai mică sau modificarea carenei acestora, de exemplu prin modernizarea prorei bulb;
- trecerea la tehnici de pescuit mai eficiente din punct de vedere energetic și mai sustenabile din punct de vedere al mediului;
- selectarea mai eficientă a zonelor de pescuit și a traseului, precum și reducerea vitezei de croazieră către zonele de pescuit cu ajutorul instrumentelor digitale; și
- trecerea la sisteme de propulsie mai eficiente din punct de vedere energetic (de exemplu, montarea de elice care economisesc combustibil sau reducerea necesarului de energie al echipamentelor de bord).

Strategia precizează, de asemenea, importanța trecerii la surse de energie regenerabile și cu zero emisii sau cu emisii reduse de carbon, ceea ce ar trebui realizat prin:

- reducerea intensității energetice
- trecerea la surse de energie regenerabile și cu emisii scăzute de carbon prin inițiative mai ample, cum ar fi infrastructura portuară, precum și în dezvoltarea ulterioară a surselor alternative de energie regenerabilă și cu emisii scăzute de carbon, a combustibililor și a tehnologiei pentru transportul pe apă.

Posibilele bariere în punerea în aplicare a strategiei, pe de o parte, vor fi cerințele pentru unelte de pescuit noi, ceea ce duce la costuri mai mici cu energia, dar acest lucru necesită cercetări suplimentare. Există un proces de adaptare a navelor de pescuit la aceste dispozitive, iar acest lucru ar dura mult timp și va fi costisitor. În ceea ce privește dotarea navelor cu motoare noi, nu fiecare navă are spațiu la bord și posibilitatea de a trece la alt tip de combustibil, iar cunoașterea noilor soluții tehnologice este și ea limitată în această etapă. De asemenea, este necesară înlocuirea structurii și a instalațiilor portuare. Un alt aspect este reprezentat de factorul uman care este esențial - disponibilitatea cunoștințelor limitate despre noile tehnologii și materiale, exploatarea și întreținerea acestora, precum și riscul financiar pentru operatori. Totodată, nu se știe care va fi cererea consumatorilor pentru produse cu o amprentă de carbon mai mică. O altă provocare este crearea unui cadru legislativ, de exemplu în România nu există o legislație clară privind uneltele de pescuit pentru speciile demersale. De asemenea, este nevoie de noi cercetări pentru a sprijini implementarea de noi tehnologii care sunt eficiente în reducerea consumului de energie.

Dl. Lyudmil Ikonov: Prezentarea este foarte bună, dar nu menționează factorii care contribuie la reducerea amprentei de carbon, aceștia fiind de obicei un set de stimulente, ceea ce reprezintă un aspect de management. Pescuitul este o industrie specifică și nu este suficient ca pescarii să iasă în larg cu o anumită tehnică și echipament, ci trebuie să se întoarcă și cu o anumită cantitate de captură.

Propunerile dl. Ikonov, trimise prin e-mail către BISAC după întâlnire, sunt următoarele:

Măsuri tehnologice în pescuit pentru reducerea emisiilor de carbon:

1. Introducerea de stimulente pentru construcția de nave de pescuit cu tonaj mic pe baza capacităților existente în Bulgaria și România. În prezent nu există nave noi cu caracteristicile necesare în Bulgaria și România și cu greu vor apărea, iar cumpărarea de nave vechi nu rezolvă problema decarbonizării. În același timp, ambele țări au capacități de construcții navale neocupate.

2. Determinarea cerințelor pentru un motor cu ardere internă cu emisii reduse în scopuri de pescuit. Motoarele electrice nu sunt o soluție în această etapă, deoarece sunt potrivite doar pentru distanțe scurte, iar pe distanțe scurte pescarilor nu li se poate garanta o captură.

3. Introducerea de stimulente pentru pescari, pentru a optimiza funcționarea sistemelor de propulsie ale navelor lor. În prezent, navele de pescuit operează cu elice aleatorii care nu sunt dimensionate pentru motoare și sunt hidrodinamic fie „grele”, fie „ușoare”, rezultând performanțe sub nivelul optim, consum de energie în exces și emisii de carbon în exces. În acest moment, pescarii manifestă o neînțelegere a funcționării complexului de propulsie, iar Bulgaria și România au organizații tehnice și companii care pot rezolva această problemă.

4. Introducerea de stimulente și măsuri pentru gestionarea ecologică a deșeurilor organice din pescuit. Practica actuală duce la următoarele:

a) fitoplanctonul înflorește ca urmare a biomasei aruncate în mare;

b) emisia de gaze care epuizează stratul de ozon în timpul descompunerii biomasei depuse pe uscat.

5. Includerea flotei de pescuit în tranzacționarea creditelor de carbon (deocamdată sunt incluse doar navele comerciale mari)

6. Instruirea tinerilor pescari (și nu numai a tinerilor) pe cele 5 aspecte menționate mai sus.

Dl. Stoyan Kotov: Tranziția verde este modalitatea de realizare a tranziției către decarbonizarea sectorului pescuitului. Unele activități PCP pot contribui direct la decarbonizare, cum ar fi colectarea deșeurilor marine. Programul prevede, de asemenea, trecerea la tehnici de pescuit, unelte și combustibili cu emisii scăzute de carbon, cu un impact redus asupra mediului. Există și posibilitatea înlocuirii motorului auxiliar sau principal al navelor de pescuit cu unul alimentat cu combustibili alternativi - energie solară, etc. Programul prevede și activități de asigurare a resurselor și eficienței energetice în pescuit, acvacultură și procesare, care pot fi implementate prin introducerea de instalații fotovoltaice și generatoare eoliene. Programul încurajează, de asemenea, cercetarea științifică în domeniul tehnologiilor cu emisii reduse de carbon, iar această direcție va oferi o oportunitate pentru implementarea proiectelor pilot și, de asemenea, asigură o oportunitate de a produce acvacultură care oferă avantaje ecologice.

Dna. Ancuta Kazimirovicz: GFCM a făcut multe studii privind starea actuală și oportunitățile de decarbonizare în Marea Mediterană și Marea Neagră. Pentru România este nevoie de o analiză mult mai detaliată a ceea ce se poate face pentru sector, datele privind oportunitățile de decarbonizare prezentate până acum nu sunt suficiente. Este necesar să se precizeze ce unelte de pescuit sunt posibile, în ce zone pot fi folosite. Este important să existe studii precise despre câte tone de combustibil ar fi economisite prin implementarea unei anumite unelte de pescuit. De asemenea, pe agendă se află și întrebarea cu privire la unde să se efectueze astfel de cercetări pentru a vedea în practică cum și cât de mult poate fi redus consumul de combustibil. Este foarte important ca fondurile pentru această cercetare să fie disponibile. Pentru Marea Neagră va fi dificil să se implementeze măsuri similare atât de către administrație, cât și de către pescarii înșiși. Bazinul Mării Negre este foarte specific, pescuitul fiind în mare parte costier și tradițional, iar în ceea ce privește flota de pescuit, este foarte depășit. Când vine vorba de investiții, acestea ar trebui să fie făcute chiar de pescari sau de asociațiile de pescuit. Vasele de pescuit din România au mai bine de 20 de ani, unele mult mai mult, iar motorul este greu de schimbat. În plus, se pune și întrebarea dacă va exista loc la bord pentru o astfel de înlocuire, care trebuie să urmeze o schimbare a carenei dacă există un nou tip de propulsie, iar pentru unele nave de pescuit acest lucru este practic imposibil. La

pregătirea măsurilor financiare de sprijinire a decarbonizării sectorului, este important să se adauge modificarea corpului navelor pentru a permite înlocuirea motorului. Autoritatea de Management din România nu a avut în vedere o măsură de înlocuire a motoarelor navei, deoarece aceasta va duce la o scădere a capacității de pescuit a țării, care nu este una mare în acest moment. Ar trebui identificate și alte oportunități pentru ca Bulgaria și România să adapteze navele la procesul de decarbonizare. Pe de altă parte, se impune și o creștere a procentului de arii protejate, iar acest aspect este problematic pentru pescuitul în Marea Neagră.

Dl. Yordan Gospodinov: Este foarte important de precizat că Marea Neagră este diferită de alte bazine - este foarte adâncă, sunt puține zone de pescuit, valurile sunt scurte și destul de înalte, deci navele sunt mai mici. Creșterea constantă a zonelor NATURA 2000 creează tensiune și opoziție, dar trebuie căutate opțiuni pentru îmbunătățirea tehnicilor de pescuit și o modalitate de modernizare a navelor. Bulgaria și România au intrat în UE într-un stadiu mult mai târziu, ceea ce privează ambele țări de posibilitatea de a achiziționa nave noi pentru a înlocui flota. Majoritatea vaselor de pescuit au o vechime de peste 20 de ani, iar navele cu dimensiunile de 22-24 m au peste 40 de ani. Sunt periculoase pentru mediu, au carena putrezită și ruginită, dar Programul Maritim și de Pescuit nu permite înlocuirea lor. Trebuie remarcat faptul că, dacă corpul unei nave este înlocuit cu alte materiale mai ușoare, acest lucru va reduce și consumul de combustibil. Sunt necesare cercetări și în această direcție. În Bulgaria și România, precum și în legislația europeană, nu este indicat ce unelte de pescuit pot fi folosite în zonele NATURA 2000. Prin urmare, în Bulgaria, în momentul în care se întocmesc planurile, cea mai ușoară cale pentru administrație este să prescrie că „capturarea este interzisă cu echipamente de traulare și dragare”, dar unele traule pentru specii pelagice - de exemplu șprotul, plutesc la suprafața apei și nu ajung la fund, iar faptul că nu există o reglementare clară îngreunează foarte mult munca pescarilor și duce la conflicte între pescari, ecologiști, autorități de control și administrație.

Dl. Stoyan Kotov: În declarația sa anterioară, toate tipurile de activități legate de decarbonizare nu au fost enumerate exhaustiv. Până acum, a existat o limitare în cadrul programului anterior pentru pescuit, a fost posibil doar să se asiste în direcția înlocuirii podelelor și a încăperilor de la bordul navei, dar pentru noua perioadă de program este posibil să se gândească în direcția înlocuirii fațadei navelor.

Dl. Daniel Buhai: Din prezentări reiese clar că, în afară de necesitatea decarbonizării flotei și înlocuirii motoarelor navelor ca modalitate de realizare, există și alte direcții asupra cărora trebuie lucrat - modalități mai eficiente de pescuit, înlocuirea carenelor navelor cu materiale mai ușoare și reducerea costurilor aferente debarcaderului, pentru navele andocate care utilizează surse alternative de energie. Pentru România, înlocuirea motorului este un obiectiv foarte îndepărtat și greu de atins. Din prezentarea domnului Kotov despre Green Deal și măsurile incluse în programul de pescuit bulgar, și comparându-l cu cel din România, se poate observa faptul că Green Deal în România este inclus într-o foarte mică măsură în programul de finanțare. O mare parte a pescarilor români doresc să înlocuiască motoarele sau carenele navelor, însă măsurile financiare nu oferă motivație pentru a face acest lucru, deoarece necesită o reducere a efortului de pescuit, iar acest lucru este demotivant. Doar 40% finanțare pentru înlocuirea motoarelor este insuficientă pentru pescari.

Dl. Yordan Gospodinov: În Bulgaria a existat o oportunitate de a înlocui un motor cu finanțare redusă de până la 40%, iar capacitatea de pescuit este, de asemenea, redusă, ceea ce este o problemă.

Dl. Daniel Buhai: Această situație îi demotivează pe pescari să implementeze Green Deal.
O recomandare, cu două aspecte principale, poate fi prăgătită:

1. o mai bună adaptare a finanțării din Bulgaria și România pentru obiectivele Green Deal;
2. să urmărească conservarea flotei de pescuit (efortul de pescuit) și apoi eficientizarea energetică a sectorului.

În România, există în prezent o situație neplăcută pentru pescari, legată de ajutoarele pentru COVID, deja distribuite de către stat. Nu numai că nu va mai fi o a doua licitație pentru finanțare, dar se cere și restituirea integrală a fondurilor deja distribuite, de la întregul sector.

Dl. Yordan Gospodinov: Aceasta este într-adevăr o problemă. În acest moment, Bulgaria se află în proces de încheiere a contractelor și de plată a ajutoarelor din cauza războiului din Ucraina, iar în decembrie va avea loc o a doua licitație în cadrul vechiului program de plată a ajutoarelor pentru pescuit, acvacultură și întreprinderi. Poate că în România a existat un fel de supraveghere în acest sens.

Dl. Daniel Buhai: Nu putem vorbi de decarbonizarea sectorului din România, deoarece în momentul de față o mare parte din conturile pescarilor sunt înghețate, pentru ca aceștia să returneze fondurile distribuite din ajutorul COVID, iar sectorul se confruntă cu faliment. Vina este a administrației de stat și nu a pescarilor, care au respectat toate regulile din manualul de aplicare. Ar fi bine ca BISAC să-i susțină cu o recomandare și să caute o analiză obiectivă a situației și de ce s-a produs această eroare în România, precum și să solicite rezolvarea problemei în modul cel mai favorabil pescarilor.

Dl. Yordan Gospodinov: BISAC ar trebui să solicite informații autorităților române cu privire la motivul solicitării returnării ajutorului COVID.

Dl. Stoyan Kotov: În cazul Bulgariei, compensația pentru COVID a fost acordată pescarilor de două ori, prima dată a avut loc o corecție de 10% după auditul fondurilor alocate. În momentul de față, ținând cont de această experiență și enumerând măsurile de acordare a asistenței financiare din cauza războiului din Ucraina, se acordă fonduri mai puține față de cele pentru COVID în valoare de 10%. În termen de o lună vor fi achitate fondurile pentru 2022, iar în decembrie se va deschide măsura de solicitare a ajutorului din cauza războiului pentru 2023. Pentru nave au fost pregătite 2 tipuri de compensații - una este pentru reducerea zilelor de pescuit, iar al doilea este pentru reducerea veniturilor din pescuit. Dar, dacă solicitanții sunt aprobați în temeiul unei singure măsuri, ei nu pot participa la cea de-a doua.

Dl. Yordan Gospodinov: Programul are mai mult succes în Bulgaria, deoarece există un dialog direct și constant între organizațiile de pescuit și autoritatea de management. Niciun criteriu nu este pregătit fără participarea sectorului pescuitului.

Dl. Daniel Buhai: Sectorul a cerut autorităților să clarifice care este eroarea din sistem care a dus la situația rambursării. Sectorul pescuitului nu ar trebui să sufere din cauza unei erori administrative în România. La fel ca și în Bulgaria, la pregătirea măsurilor de aplicare, CE a fost consultată cu privire la orientări și criterii. Pentru România măsurile au fost făcute în grabă, CE a fost de acord cu acestea, iar apoi statul a anulat 100% din aceste ajutoare. De asemenea, pescarii din România sunt îngrijorați de restructurarea Agenției Naționale pentru Pescuit și Acvacultură (ANPA) și zvonurile despre închiderea acesteia.

Dl. Gabriel Sidorencu - pescar, membru al Asociației „Ro-Pescador”, a prezentat un caz concret al situației de returnare a fondurilor pentru ajutorul COVID: A respectat cu strictețe cerințele din ghid, a fost aprobat și i-au fost plătite fondurile. În prezent, conturile îi sunt suspendate,

iar statul cere restituirea întregii sume de fonduri primite. Pentru a-și menține activitatea a fost obligat să contracteze un credit bancar. Pentru o mare parte dintre pescari însă, băncile nu vor acorda împrumuturi. Și din această cauză, multe companii vor da faliment. Fondurile primite de la stat ar fi trebuit să fie un ajutor pentru acoperirea pierderilor și să nu fie tratate ca un proiect de cofinanțare europeană. Acest lucru se datorează proastei guvernări din România. Și acum, odată cu restructurarea ANPA, există multe incertitudini.

Dl. Daniel Buhai: Dacă zvonurile despre închiderea ANPA în România și transformarea acesteia într-o unitate din subordinea Ministerului Agriculturii sunt adevărate, înseamnă că importanța sectorului de pescuit și acvacultura din țară sunt în scădere. Acest lucru vine într-un moment în care se cere returnarea ajutorului pentru COVID-19 și întreaga industrie este în pericol.

Dl. Yordan Gospodinov: Nu este posibil ca o țară maritimă cu flotă de pescuit în Marea Neagră și pescuit în Dunăre să nu aibă o autoritate de control a pescuitului și a primei vânzări, acestea fiind numai de competența ANPA. Toate celelalte servicii care sprijină controlul pescuitului au responsabilități diferite și nu sunt competente în ceea ce privește uneltele de pescuit, capturile, debarcările etc. Legislația europeană prevede clar că, dacă există un sector al pescuitului, trebuie să existe și o agenție guvernamentală care să-l controleze. În caz contrar, ponderea economiei gri va crește.

Dna. Ancuta Kazimirovicz: Există într-adevăr un proiect de lege pentru restructurarea ANPA. În acest moment, ANPA discută un proiect al acordului dintre Bulgaria și România privind intrarea navelor de pescuit în apele teritoriale ale celor două țări - propus de Bulgaria la întâlnirea cu EFCA de la Tulcea, din vară. Ar trebui să existe un flux de informații bine organizat între cele două țări, astfel încât să fie reciproc avantajos. La sfârșitul lunii noiembrie va avea loc o întâlnire între ANPA și EFA pentru a clarifica unele puncte legate de exploatarea durabilă a resurselor și probabil se va ajunge la un acord.

Dl. Velislav Vangelov: În legătură cu decarbonizarea sectorului, este foarte importantă reînnoirea flotei de pescuit prin înlocuirea motoarelor, carenelor și tehnicilor de pescuit. Uneltele de pescuit sunt, de asemenea, direct legate de reducerea emisiilor nocive prin dezvoltarea și modernizarea acestora. Asociația reprezentată de domnul Vangelov este angajată în dezvoltarea unui nou tip de traul, dispozitiv de pescuit pentru crustacee și bivalve, iar implementarea acestuia ar duce la o reducere semnificativă a costurilor combustibilului pe unitatea de captură. Domnul Vangelov solicită BISAC să întrebe celelalte consilii consultative cu privire la legislația pentru uneltele folosite pentru prinderea crustaceelor și bivalvelor, în special pentru *Donax trunculus* și *Chamelea gallina*, precum și care sunt perioadele de interdicție a pescuitului în perioada reproductivă a acestora.

Dl. Marian Paiu: Când vorbim despre decarbonizare, nu ar trebui să ne gândim doar la înlocuirea motoarelor navelor, ci și la inovațiile tehnologice cu energie mai scăzută. În ceea ce privește utilizarea motoarelor electrice pentru navele mai mari, aceasta nu este o soluție bună pentru acestea. Dar deocamdată în România nu se poate vorbi de decarbonizare, în condițiile în care sectorul este în pragul falimentului.

A urmat închiderea întâlnirii.

Minută realizată de: Dna. Elena Peneva